

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/42035 GK 130

Sayı :Z-19809844-610- 4808659
Konu :7/42035 Esas Sayılı Soru Önergesi

08.06/2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30/03/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04- 1826809 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde şahsıma yönelik olarak Bakanlığımıza sunulan yazılı soru önergesi için Diyarbakır Milletvekili Sayın Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU'na öncelikle teşekkür ederim.

Uyguladığımız program sayesinde finansal istikrar önemli ölçüde güçlenmiş, kırılğanlıklar azaltılmış, şoklara karşı dayanıklılık artırılmış ve sürdürülebilir büyümenin temelleri sağlamlaştırılmıştır. Yakın coğrafyamızda süren çatışmaların ekonomimiz üzerindeki etkileri izlenmekte olup piyasaların sağlıklı işlemesi ve bu sürecin ekonomiye yansımalarının en aza indirilmesi için gerekli adımlar eşgüdüm içerisinde atılmaktadır. Bu kapsamda, enerji fiyat şokunun etkilerini azaltmak amacıyla eşel mobil mekanizması devreye alınmış, vergi ayarlamalarıyla fiyat geçişkenliği sınırlandırılmıştır.

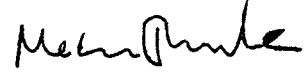
Bununla birlikte, ihracat performansımız ve güçlü turizm gelirlerinin etkisiyle cari dengede önemli iyileşme sağlanmış olup 2023 yılı Mayıs ayında 56,3 milyar dolar olan yıllık cari açık 2025 yılında 30,1 milyar dolar gerçekleşmiştir. Cari açığın milli gelire oranı 2025 yılında yüzde 1,9 olmuştur.

Cari açıkta sağlanan iyileşmenin yapısal reformlarla kalıcı hale gelmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda, yüksek katma değerli üretimi artırmaya, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarını yaygınlaştırmaya yönelik politikalar uygulanmaktadır.

Ayrıca, yatırım ortamını daha cazip hale getirerek mevcut yatırımcıların faaliyetlerini genişletmesini sağlamak ve uluslararası doğrudan yatırımları artırmak amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, Türkiye Uluslararası Doğrudan Yatırım Stratejisi (2024-28) yayımlanmış olup HIT-30 Yüksek Teknoloji Yatırım Programıyla yüksek teknoloji yatırımlarına 30 milyar dolar değerinde destek sağlanması hedeflenmektedir. Bunun yanı sıra, Yatırım Taahhütlü Avans Kredileri (YTAK) genişletilerek yüksek teknoloji ihracatı teşvik edilmektedir.

Diğer taraftan, soru önergesine ilişkin olarak, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.'den alınan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK

Bakan

Ek: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. Cevap Metni

7/42035 Esas Sayılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Türkiye Cumhuriyet

Merkez Bankası A.Ş. Cevap Metni

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), meydana gelen jeopolitik gelişmelerin başta enerji fiyatları olmak üzere doğrudan ve dolaylı enflasyonist etkilerini sınırlamak amacıyla gerekli parasal sıkılığı korumakta ve ilave tedbirler almaktadır. Bununla birlikte, savaşın gidişatına ilişkin belirsizlikler ve artan enerji maliyetleri nedeniyle dış talepte oluşabilecek zayıflamanın ekonomik aktivite üzerinde aşağı yönlü baskı oluşturması riski de bulunmaktadır. Bu çerçevede, iç talepte gerçekleşmesi muhtemel yavaşlamanın ithalat talebinde düşüşü beraberinde getirmesi beklenmektedir. Cari işlemler açığı mevcut durumda tarihsel ortalamasının altında seyretmekte olup son gelişmelerin ortaya çıkarabileceği olası bozulmanın yönetilebilir seviyede kalacağı değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, Avrupa Birliği'nin (AB) Türkiye'nin toplam mal ihracatı içindeki payı 2025 yılı itibarıyla yaklaşık yüzde 43 seviyesindedir. AB bölgesindeki zayıf büyüme görünümüne karşın Türkiye'nin ihracatı 2025 yılında nominal olarak yıllık bazda yüzde 4,4 oranında artış kaydetmiştir. Euro'nun ABD doları karşısında değer kazanması bu dönemde mal ihracatı ve turizme destek sağlamıştır. Bunun yanı sıra, Türkiye'nin AB'nin toplam ithalatı içindeki payı pandemi sonrası dönemde artış eğilimi izlemiştir. Bu çerçevede, AB'nin AB dışı ülkelerden gerçekleştirdiği ithalat içinde Türkiye'den yapılan ithalatın payı, 2020'de yüzde 3,6 iken, 2023'te yüzde 3,8, 2024'te yüzde 4 ve 2025'te ise yüzde 4,1 düzeyine yükselmiştir.

Öte yandan, 2024 yılında turizm gelirleri, bir önceki yıla göre yüzde 8,3 oranında artarak 61,1 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. 2025 yılında da artış eğilimi sürmüş, turizm gelirleri yüzde 6,8 oranında artışla 65,2 milyar ABD doları seviyesine yükselmiştir. Turizm gelirlerini artırmaya yönelik politikalar kapsamında, genel yatırım teşvik sistemi çerçevesinde KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirimi ve sigorta primi işveren desteği gibi unsurlar aracılığıyla destek sağlanmaktadır. Ayrıca, hem turist sayısının hem de kişi başı turizm harcamasının artırılmasında son yıllarda önemli rol oynayan sağlık turizmi alanında yurt dışı etkinlik katılım, reklam-tanıtım-pazarlama, istihdam, komplikasyon sigortası desteği gibi destekler sunulmaktadır. Destinasyon imajının güçlendirilmesine yönelik tanıtım faaliyetleri yanında dizi, sinema ve kültürel etkinlikler de turizme dolaylı olarak katkı sağlamaktadır.

Dış borç çevirme oranlarının gelişiminde, bankalar ve reel sektörün yurt dışından kredi kullanma talebinin yanı sıra yurt dışı yerleşiklerin kredi kullandırma iştahı da belirleyici olmaktadır. Dezenflasyon sürecinin tesisi amacıyla sıkı parasal sıkılaştırmanın başladığı 2023 yılı Haziran ayı sonrasında Türk lirası kredi faizlerindeki artış ve döviz kurundaki görece istikrarlı

seyir, reel sektörün hem yurt içi bankalardan hem de yurt dışından yabancı para borçlanma talebini güçlendirmiştir.

Reel sektör altı aylık pencerede ortalamada yaklaşık yüzde 185 üzerinde bir oranla aylık olarak dış borçlarını yenilemektedir. Ayrıca, reel sektörün yurt dışı YP yükümlülüklerinin toplam yükümlülüklerine (yurt içi TL, yurt içi ve yurt dışı YP toplamı) yüzde 26 oranındadır. Buna göre, reel sektörün yurt dışı YP borçluluğunun yönetilebilir seviyede olduğu görülmektedir. Dış borçlanma maliyetlerinin geçmişe göre daha uygun olmasının yanı sıra reel sektörün YP cinsinden dış borç yükümlülüklerinden kaynaklı risklerin sınırlı olmasından dolayı reel sektör YP cinsinden yükümlülüklerini rahatlıkla çevirebilmektedir. Bu durumun reel sektörün borçlanma maliyetleri açısından bir risk teşkil etmediği değerlendirilmektedir.

Bankacılık sektöründe ise son dönemde yaşanan jeopolitik gelişmelere karşın yabancı yatırımcıların Türk bankalarının borçlanma araçlarına ilgisinin devam ettiği görülmektedir. Mart ayında yapılan işlemde sendikasyon kredisi yüzde 100'ün üzerinde oranlarda yenilenirken risk primlerinde vadeye göre 15-25 baz puan aralığında düşüşler gözlenmiştir. Ayrıca, bankaların güçlü YP likidite tamponlarına sahip olması bu kanaldan gelebilecek riskleri sınırlandırmaktadır. YP likit aktiflerin kısa vadeli dış borç karşılama oranı yüzde 150'nin üzerinde olup bankaların olası YP likidite çıkışlarına karşı güçlü tamponlarının varlığını göstermektedir.